

Preses relīze

Luksemburgā, 2015. gada 22. oktobrī

Nelikumīga mežistrāde: “Eiropai jāievieš kārtība savās mājās,” norāda ES revidenti

Ar nelikumīgu mežistrādi saistīto jautājumu risināšana ir būtiski svarīga klimata pārmaiņu ierobežošanā nolūkā samazināt oglekļa dioksīda emisiju daudzumu atmosfērā. Vides aizsardzībā kokiem ir nenovērtējama nozīme. Tāpēc inovatīvais rīcības plāns, kuru Komisija sāka 2003.gadā, bija apsveicama iniciatīva. Kopš tā laika ir pagājuši divpadsmit gadi, tomēr saskaņā ar Eiropas Revīzijas palātas jaunajā ziņojumā izklāstītajiem secinājumiem rezultāti kopumā ir niecīgi.

“Četras valstis (Grieķija, Ungārija, Rumānija un Spānija) vēl nav pilnībā ieviesušas ES Kokmateriālu regulu, kuru pieņēma, lai novērstu nelikumīgi izcirstu kokmateriālu nokļūšanu ES tirgū. Tā kā kontroles ķēde ir tik stipra, cik stiprs ir tās vājākais posms vienotajā tirgū, nelikumīgi iegūtus kokmateriālus joprojām iespējams importēt ES caur šīm četrām valstīm. No otras puses, Eiropa ir sekmējusi licencēšanas sistēmas, lai nodrošinātu to, ka kokmateriālu ražotājas valstis visā pasaulē eksportē vienīgi legāli iegūtus kokmateriālus. Eiropas Savienībai pirmkārt ir jāievieš kārtība savās mājās un jābūt par paraugu nelikumīgas mežistrādes un nelikumīgi iegūtu kokmateriālu tirdzniecības apkarošanā,” norādīja par šo ziņojumu atbildīgais Revīzijas palātas loceklis Karel Pinkstens (Karel Pinxten).

ES revidenti pārbaudīja ES Rīcības plāna meža tiesību aktu ieviešanai, pārvaldībai un tirdzniecībai (FLEGT) galveno aspektu efektivitāti. Saskaņā ar šo rīcības plānu no 2003. līdz 2013. gadam 35 valstīm tika piešķirti 300 miljoni EUR. Divas valstis, Indonēzija un Gana, bija veltījušas lielus pūliņus, lai pilnībā licencētu savus kokmateriālus. Tomēr kopumā progress ir ļoti lēns, un daudzām valstīm bija jāaskaras ar grūtībām, lai pārvarētu šķēršļus uz labu pārvaldību. Divpadsmit gadu laikā pēc Komisijas ieviestā Rīcības plāna sākšanas neviena partnervalsts nav saņēmusi pilnībā apstiprinātu (FLEGT) licenci.

Lēnais progress šajā jomā skaidrojams ar vairākiem svarīgiem faktoriem, proti, Komisija nav izstrādājusi pienācīgu darba plānu un nav skaidri noteiktu prioritāšu kokmateriālu ražotājvalstu finansēšanai.

Revidenti sniedz Komisijai turpmāk uzskaitītos ieteikumus.

- Jānosaka skaidri mērķi un veids, kā tos sasniegt.

Šī preses relīze sagatavota, lai sniegtu kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas pieņemto īpašo ziņojumu.

Ziņojuma pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē: www.eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson – runaspersona

Tālr.: (+352) 4398 47063

Mobilais tālr.: (+352) 621 55 30 63

Damijan Fišer – preses sekretārs

Tālr.: (+352) 4398 45410

Mobilais tālr.: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E-pasts: press@eca.europa.eu

[@EUAuditorsECA](https://twitter.com/EUAuditorsECA)

Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA)

eca.europa.eu

- Resursi jāpiešķir tām kokmateriālu ražotājām valstīm, kur tie var radīt vislielāko ietekmi.
- Jānodrošina, lai Kokmateriālu regula tiktu pilnībā īstenota visās dalībvalstīs.
- Jāievieš stabilas novērtēšanas un ziņošanas procedūras, lai būtu pārskats par virzību.
- Jāizmanto pakalpojumi, ko var sniegt privātās sertifikācijas iestādes ar labu reputāciju.

Piezīmes izdevējiem

Līdz ar ārkārtīgi negatīvo ietekmi uz vidi nelikumīga mežizstrāde un ar to saistītā tirdzniecība samazina bioloģisko daudzveidību, negatīvi ietekmē to cilvēku iztiku, kuri ir atkarīgi no meža resursiem, veicina korupciju un grauj tiesiskumu. Tā arī liedz valdībām iegūt tik ļoti nepieciešamos ieņēmumus.

Attiecībā uz ietekmi uz vidi nelikumīgas mežizstrādes samazināšana ir ļoti efektīva metode oglekļa dioksīda emisiju samazināšanai salīdzinājumā ar tādiem klimata politikas virzieniem kā atjaunojamie energoresursi.

Komisijas 2003. gadā ierosinātais ES Rīcības plāns meža tiesību aktu ieviešanai, pārvaldībai un tirdzniecībai (*FLEGT*) nolūkā risināt nelikumīgas mežizstrādes un ar to saistītas tirdzniecības problēmu bija apsveicama un ļoti vērienīga iniciatīva. Rīcības plāna pamatā ir divpusējs nolīgums starp ES un koksnes eksportētājvalsti — *FLEGT* brīvprātīgs partnerattiecību nolīgums (BPN), kas paredz, ka eksportējošā valsts tirgo tikai likumīgi iegūtus kokmateriālu izstrādājumus.

Tomēr rīcības plāna darbības laikā Komisija neizstrādāja pienācīgu darba plānu ar skaidriem mērķiem, atskaites punktiem un tam īpaši paredzētu budžetu. Palīdzības piešķiršanā kokmateriālu ražotājām valstīm netika ņemti vērā skaidri kritēriji, un atbalsta ietekmi vājināja uz atbalstu pretendējošo valstu lielais skaits. Attiecīgo valstu sasniegumi virzībā uz licencēšanu būtiski atšķiras. Taču daudzas valstis ir darījušas ļoti maz, lai panāktu pilnīgu savu kokmateriālu licencēšanu. Indonēzija ir ieviesusi savu licencēšanas sistēmu un cer, ka tuvākajā nākotnē tā atbildīs pilnīgai *FLEGT* licencēšanai. Arī Ganā vērojams ievērojams progress virzībā uz pilnīgu licencēšanu. Tomēr neviena valsts vēl pilnībā neatbilst visiem *FLEGT* licencēšanas nosacījumiem.

ES Kokmateriālu regula, kuras mērķis ir novērst nelegāli iegūtu kokmateriālu importu vai laišanu ES tirgū, tika pieņemta tikai 2010. gadā un stājās spēkā 2013. gadā. Tās īstenošana dalībvalstīs norit gausi, un revīzijas laikā sešas valstis neatbilda regulā noteiktajām prasībām. Nesen Latvija un Polija tika novērtētas kā atbilstīgas, tādējādi nepieciešamos pasākumus vēl nav veikušas četras valstis. Tik svarīgu pasākumu daļēja īstenošana raida nelabvēlīgu signālu kokmateriālus eksportējošām valstīm, kuras ir pastiprinājušas pūliņus iegūt kokmateriālus vienīgi legālā mežizstrādē. Rezultātā Eiropas Savienībai var pārnest dubultu standartu piemērošanu.

Komisijai ir jāņem vērā ziņojumā formulētie ES revidentu ieteikumi un rūpīgi jāizvērtē *FLEGT* iniciatīva, lai novērtētu, kā būtu maināma pašreizējā pieeja nolūkā iegūt taustāmākus rezultātus.

Īpašais ziņojums Nr. 13/2015 “ES atbalsts kokmateriālu ražotājvalstīm saskaņā ar *FLEGT* Rīcības plānu” pašlaik ir pieejams angļu valodā (citas valodu versijas tiks publicētas drīzumā).